

Predikan

Juldagen 2018, årg. 2

Psalmer: 113, 641, 127, 120, 122

Pär-Magnus Möller

Vem är egentligen den där Jesus? Hur skall vi förstå honom? Det är det hela julens evangelium handlar om: Vem är Jesus?

Julevangeliet börjar med kejsar Augustus. Hans makt var gigantiskt, han regerade över hela romarriket varav Israel var en del. Han visar i berättelsen sin makt genom att befälla en skattskrivning, han ville veta hur mycket folk han hade under sig och hur stora hans rikedomar var. Det var en gigantisk befallning han gav och evangeliets författare vill få oss att förstå att han inte brydde sig så mycket om sitt folk, bara sin rikedom.

I andra änden av julevangeliet har vi den fattiga familjen som måste bege sig långt bort under stora umbäranden. I den änden av berättelsen fanns en helt annan sorts kung. Han tvingades av den här världens makter att födas långt från hemmet trygghet, i ett stall utanför en liten by eftersom kejsarens befallning gjort att hotellen redan var fulla.

Ser ni skillnaden mellan de olika rikena. Det ena riket hade världens största armé, regerade över stora delar av den då kända världen, kunde med en enkel underskrift utfärda ett dekret om att hela världen skulle skattskrivas. I den andre änden ett utsatt fattigt barn.

Snart dyker det upp andra figurer i berättelsen. Nu är det några herdar. Herden var symbol för det judiska folket – herden var helt enkelt en nationalsymbol: kung David hade t.ex. varit herde. Herden var också en symbol för trohet och omsorg. I evangeliet blir herdarna en symbol för de av det judiska folket som var trogna sin kallelse och hade omsorg om Guds ord.

Dessa herdar får plötsligt besök av Herrens ängel. Det fanns en del änglaberättelser i gamla testamentet – men under de senaste 3–400 åren före Jesu födelse hade det liksom varit tyst från himmelen, inga profetior, inga uppenbarelser, inga änglar. Men kring Jesu födelse hade det börjar hända saker. Änglar hade uppenbarat sig både för Maria och Josef - och profetior hade börjat uttalas. Det var som om det himmelska hovet börjar formera sig och agera.

I ena änden kejsar Augustus – i den andra det himmelska hovet som beredde sin konungs ankomst i världen. Det skulle bli en batalj mellan dessa båda rikena.

En intressant sak i berättelsen är också det faktum att kejsar Augustus, tillsammans med många andra historiska personer som utträttade olika sorters stordåd hade titeln Jungfrufödd. Det innebar inte att man trodde att kejsarens föräldrar avstått från sex och den lille kejsarpojken kommit till i alla fall – det var istället en slags äretitel som innebar att omgivningen tyckte att han var extraordinär – att han hade kraft från gudarna – han var nästintill gudomlig. Så i ena änden har vi en kejsare som har rykte om sig att vara av gudomligt ursprung, som krävde vördnad och respekt utifrån det världsiga hovets protokoll - och på andra änden den riktige gudasonen.

Den riktige Gudasonen hade inget hov i världslig mening – men till hans krubba sökte sig de som tillhörde hans folk, Guds folk. De var ledda dit, inte av rädsla och makt utan av den längtan och den tro som Gud själv lagt i deras hjärtan. Och änglarna prisade Gud och sjöng: ”Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt!”

Jesu födelse markerar en ny tidsålder – en ny tid i historien. Det är därför vi kristna säger före och efter Kristus – för det som hände där var så avgörande att till och med tideräkningen nollställdes. Tidigare räknade man år i antal regeringsår för den ene eller den andre kungen – man fick ständigt börjar om – men vår kung regerar från hans födelse till tidens slut.

Tecknet för att det här nya riket tagit sin början är underligt: Ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba.

Det nya riket börjar i den utsatthet ett fattigt barn har. Där tar vårt rike sin början. Gud som har all makt avsägar sig den i kärlek till oss för att vi skall förstå att han är i den minste, i den fattige, i barnet. I ena änden kejsar Augustus rike med arméer och ståt och pompa – och i andra änden vårt rike som börjar med ett fattigt barn i en krubba.

Och det är fortfarande i kampen mellan de här två rikena vi lever våra liv.

Tillhör du den här världen rike – eller tillhör du Guds rike? Jesus hjälper oss då han säger: Ge kejsaren det kejsaren tillhör, men ge Gud det som tillhör honom. Det betyder: ge kejsaren de egendom han menar sig ha rätt till – men ge Gud ditt hjärta, ditt liv, din själ.

Guds rike och den här världen rike drar åt olika håll. Därför måste du som kristen släppa stävan efter att i allt för hög grad hålla fast vid den här världens makt och egendom. Det betyder i slutändan ändå inget.

I Guds rike måste du lära dig att se allting annorlunda än i den här världens salonger. Det är det som är så svårt. I Guds rike är den första den siste och den

störste den minste. Guds rike manifesterar sig inte i makt utan i barmhärtighet, inte i lagens rättvisa utan i nåd, inte principer utan i kärlek.

Det är utmanande.

Det innebär att du skall försöka leta efter Gud i det svaga, utsatta, rädda, utlämnade, ensamma... det är där Guds rike manifesterar sig. Jesus påminner ju i det om talet om den yttersta tiden då han säger att när ni besökte fattiga, sjuka, fängslade människor då besökte ni mig. Det är därför kyrkan alltid arbetat med människors utsatthet, sjukdom, rädsla, fattigdom – det är där kyrkan finner sin Herre. Det är när hon tjänar med barmhärtighetsgärningar som hon älskar sin Herre.

Det är utmanande för mig som individ också. Det innebär att jag inte är mest genomskinlig för Guds rike i mina förmågor, i min styrka, i min glans. Det är i stället i sprickorna i mitt liv som Guds rike syns – det är när jag lever i nåden, i andra människors kärlek och omsorg, i behovet av deras hjälp – just där syns Guds rike mest i mig.

Det är svårt att vara den minste – vi vill ju alla vara stora och starka och klara oss själva – vi vill ju alla vara hjälparen men inte den som behöver hjälp. Men det är just det som är så underbart i Guds rike: vi behöver alla hjälp och det är ok – vi behöver alla kärlek och det är ok, vi behöver alla förlåtelse och de är ok – vi behöver alla ibland vara älskade i vår utsatthet och det är ok.

Kom ihåg att Gud själv satte sig i den situationen för att vi skulle förstå att det är så ett kristet liv ser ut: ett liv i utsatthetens skörhet.

När vi vågar leva i den utsatthet som Jesus föddes in i öppnas våra hjärtan för andra utsatta, för andras svaghet för andras behov av kärlek och förlåtelse. Då sker en revolution i världen – en kärlekens revolution.

Tecknet på denna revolution är det nyfödda barnet som ligger lindat i en krubba.

Två makter börjar sin strid mot varandra i dag. Världens rike mobilisera genom att räkna sina rikedomar så det vet vilka arméer det kan rusta. Guds rike mobiliserar genom att kasta sig in i utsattheten. Guds rike kan inte rusta sig med annat än med kärlekens makt och vapen. Du är kallad att strida vid Guds sida – I den striden vet och tveka aldrig: Kärleken segrar alltid!